

Overwegingen: Vergadering:

Agendanummer:

Status:

Aan de gemeenteraad

INITIATIEFVOORSTEL

Onderwerp: "Kwalitatief, sociaal en prijsbewust inkopen in het sociale domein"

Voorgesteld besluit:

1. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Winsum op te dragen in samenspraak met de colleges van de andere (drie) Hoogeland-gemeenten beleidsregels op te stellen betreffende kwalitatief, sociaal en prijsbewust inkopen en subsidiëren in het sociale domein" en deze voor 1 juli 2017 vast te stellen, zodat deze vanaf 1 juli 2017 bij inkooptrajecten kunnen worden gehanteerd;
2. Bij het opstellen van de beleidsregels de in dit initiatiefvoorstel gegeven waarden en uitgangspunten als basis te nemen;
3. Het college op te dragen de in dit initiatiefvoorstel gegeven waarden en uitgangspunten ook bij de andere gemeenten waarmee wordt ingekocht onder de aandacht te brengen.

Onlangs stelde de PvdA Winsum technische vragen over het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Uit de beantwoording van die vragen is ons duidelijk geworden dat:

- Het inkoop- en aanbestedingsbeleid ook gehanteerd wordt voor inkoop en aanbesteding in het sociale domein
- Het vastgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid van de individuele gemeente bij gezamenlijke inkoop en aanbesteding niet altijd gevolgd wordt, omdat elke gemeente eigen beleidsregels kent
- Er bij inkoop –en aanbesteding in groter verband het beleid van één van de individuele gemeenten wordt gehanteerd
- Het SROI-beleid momenteel wordt aangepast als gevolg van de intentieverklaring 'Arbeidsmarkt- en Aardbevingsgerelateerde bouw'

Wij trekken daaruit de conclusie dat eenduidig inkoop- en aanbestedingsbeleid op dit ogenblik ontbreekt. De reden daarvan is dat in het geval er ingekocht wordt in het verband van de Hoogeland-gemeenten of in een nog groter verband het beleid van één individuele gemeente leidend is. Omdat inkoop en aanbesteding vrijwel altijd in gezamenlijkheid wordt gedaan, is het zeer gewenst dat er op korte termijn éénduidig en gezamenlijk beleid op dit terrein wordt ontwikkeld.

Vanaf januari 2016 zijn we geconfronteerd met gedecentraliseerd beleid op het gebied van het sociale domein. Mede omdat de zorg in het sociale domein met bezuinigingen gepaard is gegaan, is er van de gemeenten veel gevraagd. Feitelijk moest hetzelfde werk met minder middelen worden gedaan. Als gevolg daarvan zijn de gemeenten geconfronteerd met werkgevers die 'scherp aan de prijs' moeten bieden. Zorgaanbieders werden als gevolg daarvan gedwongen om kritisch naar hun werkwijze en organisatie te

kijken om in een concurrerende markt overeind te blijven. Het personeel van werkgevers in de zorg heeft de consequenties daarvan aan den lijve kunnen ervaren. Waar werkgevers geconfronteerd werden met de vraag wat goed werkgeverschap is, moeten gemeenten zich de vraag stellen wat goed opdrachtgeverschap is. Wij hebben ons de vraag gesteld welke waarden en uitgangspunten daaraan ten grondslag moeten liggen en hebben die hieronder nader uitgewerkt.

Waarden en uitgangspunten

Keuzevrijheid voor de cliënt, klant

- a) In de Hoogeland-gemeenten vinden we het belangrijk dat inwoners, die gebruik maken van maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp, kunnen kiezen voor een aanbieder die optimaal aansluit bij hun persoonlijke situatie. Dat vereist een ruime keuzevrijheid, zonder dat inwoners bij voorbaat voor een ZIN of PGB hoeven te kiezen
- b) Per (aanbestedings)kavel wordt gekeken naar een goede balans / verantwoorde toedeling tussen het aantal te contracteren leveranciers in relatie tot de hoeveelheid klanten. Innovatieve en nieuwe aanbieders moeten toegang kunnen krijgen tot contractering.
- c) Uitgangspunt is: Alle aanbieders krijgen een meerjarig contract, waardoor de continuïteit van de zorg van de klant is geborgd.

Kwaliteit en kwaliteitsmetingen

- a) Er zijn minimale wettelijke eisen en algemene eisen voor kwaliteit- en resultaatsverplichtingen
- b) Wij kiezen voor aanvullende en waar mogelijk concretere eisen die de dienstverlening verbeteren, dus een sterkere monitoring van de hulpvraag, resultaten en tevredenheid per cliënt
 - i) De kwaliteit wordt periodiek beoordeeld door de klanten (klanttevredenheidsonderzoek) en de cliëntenraad dan wel een vertegenwoordiging van de cliënten
 - ii) De zorgproducten die wij als gemeentelijke opdrachtgever inzetten worden periodiek naast de hulpvraag van de cliënten gelegd om in beeld te houden of vraag en aanbod nog goed op elkaar zijn afgestemd en welke trends er af te lezen zijn.
 - iii) Kwaliteit wordt tevens afgemeten aan de mate van samenwerking die netwerkpartners betrachten zoals die tot uitdrukking komen in het gestelde principe 1 kind/gezin, 1 plan, 1 regie (is niet gelijk aan 1 hulpverlener) en liefst ook 1 budget.
- c) De gemeente voert een actief contract- en leveranciersmanagement uit op de prestaties van de gecontracteerde leveranciers, inclusief bijbehorende sanctiemogelijkheden.

Klachtenregeling

- a) De klachtenregeling die organisaties hanteren is "ombudsmanproof". De gemeente handelt hierbij conform "de vier gouden regels voor gemeenten", namelijk
 - i) De klant treft altijd een luisterend oor;
 - ii) Geen contract zonder goede klachtregeling;
 - iii) De klachtregeling is laagdrempelig en informeel;
 - iv) Door te leren van klachten verbeteren gemeenten hun dienstverlening.
- b) Een jaarlijks verslag van hoe gebruik gemaakt is van de klachtenregeling wordt verstrekt aan de gemeente en is onderdeel van het jaarverslag van de gemeente.
- c) Organisaties (van een zekere omvang) hebben een cliëntenraad of vertegenwoordiging van de cliënten.

Goed werkgeverschap en goed bestuur

- a) Goede, faire salariëring en contracten conform de cao voor iedere werknemer van de aanbieder is het uitgangspunt. Dit houdt in dat in de prijsstelling van de opdrachtverstrekking hiermee rekening wordt gehouden.
- b) De gemeente benut elke mogelijkheid die de wet biedt om topinkomens te beheersen conform de Wet Normering Topinkomens (directie, raden van toezicht en commissarissen).
- c) Het bestuur van de aanbieder voldoet aan de eisen en kwaliteiten van het openbaar bestuur op de gebieden van antidiscriminatie (geen uitsluiting), (mede)zeggenschap en transparantie.
- d) Aantoonbaar aandacht en resultaten voor werknemerstevredenheid.
- e) Aan de instellingen worden eisen gesteld t.a.v. social return zoals inzetten van arbeidsgehandicapten en/of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- f) Het bestuur van de aanbieder beschikt over een adequaat privacy reglement.

De inkoopprocedure is zo eenvoudig mogelijk, zonder overbodige regels,

- a) de inkoopprocedure dient dusdanig van opzet te zijn dat met een minimum aan bureaucratie deelgenomen kan worden. Dat betekent dat grote en kleine aanbieders kunnen meedoen aan de inkoopprocedure.
- b) Waar nodig worden lokale en/of regionale aanbieders gestimuleerd om in te schrijven op één of meerdere kavels om daarmee een goede spreiding over de gemeenten te realiseren.
- c) Indien een sociale onderneming, met 30% of meer mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en sociale doelstellingen, het aanbod kan uitvoeren, is aanbesteding volgens de Europese richtlijnen niet noodzakelijk en verdient dit de voorkeur.

Prijsstelling met minimumtarieven

- a) De minimale tarieven die de gemeente stelt bieden een reële mogelijkheid voor bedrijven die voldoen aan de kwalitatieve voorwaarden om te bieden. Hierbij is het minimum de kostprijs of andere landelijke normeringen zoals in de Code verantwoord marktgedrag Thuisondersteuning.
- b) De gemeente hanteert criteria voor een redelijk toegestane overhead.
- c) Bij gesubsidieerde instellingen hanteert de gemeente criteria met betrekking tot de maximale vermogenspositie.

Ruimte voor bewonersinitiatief

- a) Ondergetekende indieners vinden het belangrijk dat burgers van de Hoogeland-gemeenten zelf kunnen helpen vorm te geven aan de sociale infrastructuur, bijvoorbeeld door bewonersbedrijven of zorgcoöperaties. De gecontracteerde aanbieders staan open voor deze samenwerking.
- b) De 'Right to Challenge' geeft bewoners de mogelijkheid om gecontracteerde zorg over te nemen, indien ze het kwalitatief beter of goedkoper kunnen doen. De gemeente moet ruimte en maatwerk bieden voor zorg/participatie-initiatieven zoals aangenomen in de motie 'right to challenge'.

Betrokkenheid clientenraden

- a) De "clientenraden" worden optimaal betrokken bij de uitwerking van het aanbestedingsbeleid.

Dit initiatief wordt ingediend door de PvdA-fractie.

J.W. Nanninga
H.P. de Vink

Agendanummer:
Vergadering:

De raad van de gemeente Winsum;

Gelezen het initiatiefvoorstel van de PvdA-fractie;

B e s l u i t :

1. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Winsum op te dragen in samenspraak met de colleges van de andere (drie) Hoogeland-gemeenten beleidsregels op te stellen betreffende kwalitatief, sociaal en prijsbewust inkopen en subsidiëren in het sociale domein" en deze voor 1 juli 2017 vast te stellen, zodat deze vanaf 1 juli 2017 bij inkooptrajecten kunnen worden gehanteerd;
2. Bij het opstellen van de beleidsregels de in dit initiatiefvoorstel gegeven waarden en uitgangspunten als basis te nemen;
3. Het college op te dragen de in dit initiatiefvoorstel gegeven waarden en uitgangspunten ook bij de andere gemeenten waarmee wordt ingekocht onder de aandacht te brengen.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Winsum in zijn openbare vergadering van

De raad voornoemd,

Voorzitter,

Griffier,

Gemeenteraad Winsum
t.a.v. de griffier, J. van der Meer
Postbus 10
9950 AA WINSUM

Hoofdstraat W70
Postbus 10
9950 AA Winsum

Tel. (0595) 44 77 77
Fax (0595) 44 22 30
gemeente@winsum.nl
www.winsum.nl

Datum 04 april 2017
Uw brief van
Ons kenmerk Z/17/ 004443
Doorkiesnummer 0595-447704
Onderwerp Initiatiefvoorstel PvdA

Bank
NLo7 BNGH 0285 0096 05
NLo7 INGB 0000 8013 08
Gemeentelijke Belastingen
NLo2 BNGH 0285 0335 57

Geachte heer Van der Meer,

U heeft op 16 maart 2017 de voorzitter van de raad een initiatiefvoorstel aangeboden van de PvdA-fractie, met daarbij het verzoek het overeenkomstig de daarop van toepassing zijnde bepaling in het Reglement van orde van de raad te behandelen.

In het initiatiefvoorstel wordt voorgesteld dat:

1. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Winsum op te dragen in samenspraak met de colleges van de andere (drie) Hoogeland-gemeenten beleidsregels op te stellen betreffende kwalitatief, sociaal en prijsbewust inkopen en subsidiëren in het sociale domein en deze voor 01 juli 2017 vast te stellen, zodat deze vanaf 01 juli 2017 bij inkooptrajecten kunnen worden gehanteerd;
2. Bij het opstellen van de beleidsregels de in dit initiatiefvoorstel gegeven waarden en uitgangspunten als basis te nemen;
3. Het college op te dragen de in dit initiatiefvoorstel gegeven waarden en uitgangspunten ook bij de andere gemeenten waarmee wordt ingekocht onder de aandacht te brengen.

Het initiatiefvoorstel is voor ons aanleiding om de volgende wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Algemeen

Het voorgestelde beleid uit het initiatiefvoorstel omtrent inkoop, sluit op hoofdlijnen goed aan op de in gang gezette maatregelen voor het eenduidig vormgeven van beleid en uitvoering van het sociaal domein in de BMW-gemeenten. Vanaf 2014 hebben de BMW-gemeenten de inkoop binnen het sociaal domein gezamenlijk georganiseerd.

VERZONDEN 04 APR 2017

Deels binnen de reikwijdte van deze gemeenten (basisondersteuning), daarnaast samen met Delfzijl, Appingedam en Loppersum (huishoudelijke ondersteuning, trapliften en hulpmiddelen), binnen het Ommelander Samenwerkingsmodel met 12 gemeenten (Wmo 18+) en met alle 23 gemeenten (Jeugdhulp). De colleges hebben onlangs inkoopbeleid vastgesteld in het kader van Social Return. Dit beleid vormt dan ook mede de basis voor de huidige aanbestedingen binnen het sociaal domein.

'Beleidsregels betreffende kwalitatief, sociaal en prijsbewust inkopen en subsidiëren in het sociale domein vaststellen per 01 juli 2017'.

Het voorstel om per 01 juli 2017 gemeentelijke beleidsregels vast te stellen en te laten gelden bij inkooptrajecten binnen het sociaal domein kan niet worden gerealiseerd per 01 juli 2017. Dit is niet verenigbaar met de voorgenomen besluiten van de in gang gezette inkooptrajecten ten behoeve van 2018 en verder. De kaders, de gekozen inkoopmodelmodellen en percelen zijn al grotendeels bepaald en bekrachtigd door de colleges en ook al deels kenbaar gemaakt aan marktpartijen.

We stellen voor om het voorgestelde beleid verder te laten uitwerken bij de harmonisatie van beleid in het kader van de gemeentelijke herindeling. Datzelfde geldt voor het *voorgesteld beleid* omtrent subsidiëren in het sociaal domein.

'Bij het opstellen van de beleidsregels de in dit initiatiefvoorstel gegeven waarden en uitgangspunten als basis te nemen'.

Een deel van de waarden en uitgangspunten vallen al onder het huidige inkoopbeleid, andere genoemde punten kunnen worden toegevoegd, voor zover ze niet vallen onder een wettelijk kader. Daarnaast valt een aantal buiten de beïnvloedingssfeer van de gemeenten. Hieronder worden de genoemde punten nader toegelicht.

1. Een aantal waarden en uitgangspunten vallen (deels) onder het inkoopbeleid en is er al sprake van operationeel beleid bij de inkooptrajecten sociaal domein, dit betreft de punten:
 - *de keuzevrijheid van de cliënt/klant*
 - *de kwaliteit en kwaliteitsmetingen*
 - *ruimte voor bewonersinitiatief*

2. Een aantal punten kan worden meegenomen in het uit te werken beleid, rekening houdend met wettelijke kaders:
 - *Klachtenregeling, lid a.* Voor lid b is nader onderzoek in verband met de privacy wetgeving. Lid c is bij wet al geregeld.
 - *Een zo eenvoudig mogelijke inkoopprocedure zonder overbodige regels.* Bij inkooptrajecten boven de € 750.000 gelden de wettelijke richtlijnen voor Europese aanbesteding. Dit beperkt de genoemde mogelijkheden.
 - *Prijsstelling met minimumtarieven.* Dit is wettelijk opgenomen in de Wmo wetgeving (AMvB).
3. Een tweetal uitgangspunten liggen niet geheel binnen de beïnvloedingssfeer van de gemeenten, of en op welke wijze deze punten kunnen worden opgenomen binnen het inkoop- en subsidiebeleid, moet nader worden onderzocht:
 - *Betrokkenheid cliëntenraden.* Cliëntenraden van contractpartijen zijn geen directe gesprekspartner bij de uitwerking van aanbestedingsbeleid. Binnen de BMWWE gemeenten worden wel de Wmo adviesraden proactief geïnformeerd, zij kunnen ongevraagd adviseren. Informatie uit de cliëntonderzoeken en de werkelijke zorgbehoefte (en dekking) dient als input voor het gewenste inkoopbeleid.
 - *Goed werkgeverschap.* Dit betreft wettelijke bepaling voor contractpartijen, wat buiten de beïnvloedingssfeer ligt van de gemeente. Wel is er recent inkoopbeleid vastgesteld in het kader van Social Return.

'Het college op te dragen de in dit initiatiefvoorstel gegeven waarden en uitgangspunten ook bij de andere gemeenten waarmee wordt ingekocht onder de aandacht te brengen'.

In de huidige samenwerkingsverbanden Inkoop met de 7, 12 en 23 gemeenten spannen de BMWWE gemeenten zich in om het binnen de BMWWE gemeenten geformuleerde inkoopbeleid en de visie op het sociaal domein onder de aandacht te brengen. Om daarmee te voorkomen dat in samenwerkingsverbanden sprake is van conflicterende uitgangspunten en daar waar mogelijk de eigen waarden en uitgangspunten te waarborgen. Een uniform en helder inkoop- en subsidiebeleid en eenduidige inkoopvoorwaarden zijn goede kaders hiervoor.

Afstemming besluitvorming

Het is van belang dat de BMWWE Raden gezamenlijk komen tot een uniform oordeel inzake het initiatiefvoorstel. Indien de Raden verschillend besluiten, is het niet goed mogelijk om tot uniform beleid en uitwerking te komen.

Financiën

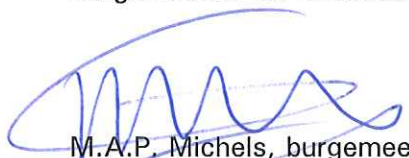
Het op een andere manier vormgeven aan de inkoop kan financiële gevolgen hebben. Een eerste inschatting is gezien het voorstel van de PvdA dat de kosten zullen oplopen. Er zal dan ook een groter beslag gedaan worden op de benodigde budgetten. De hoogte hiervan is op dit moment uiteraard nog niet bekend.

Juridische aspecten

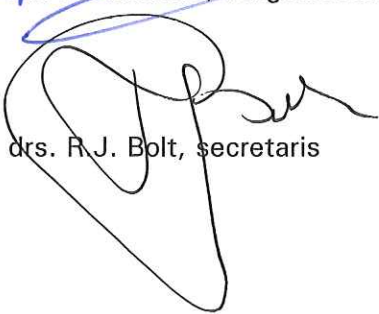
Een andere wijze van inkoop in het sociaal domein zal mogelijk juridische gevolgen hebben. Dit dient bij het opstellen en uitwerken van het beleid nader bepaald te worden.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Winsum,

M.A.P. Michels, burgemeester

drs. R.J. Bolt, secretaris